

*K*vinnodräkt
från
*A*lfshög socken, *F*aurås härad

*H*istorik om *A*lfshögs kvinnodräkt

Sockendräkterna i Vessige och Alfshög
återkomna genom Hembygdsföreningens initiativ.

Ett stort och omfattande arbete har sedan några år tillbaka pågått för att om möjligt få till stånd en rekonstruktion av de gamla bortglömda sockendräkterna i Vessige och Alfshög. Det verkliga initiativet togs av Doktor Bror Jansson, Katrineberg som år 1961 fungerade som hembygdsföreningens sekreterare. Genom Doktor Janssons försorg framskaffades en del mönster och beskrivningar från Nordiska museet i Stockholm, en del uppgifter och anvisningar från minnesgoda personer i bygden, samt dessutom mindre tygprover som lyckligtvis fanns kvar i gamla gömmor. Dessa tygprover visa dels ett mycket vackert tyg i ylledamast i färgerna buteljgrönt-venetanskt rött tydligen avsett till högrestånd eller högtidslivstykke för kvinnor, samt ett rött ylletyg, smalrandigt, använt som livstykke sägs troligen vara från Vessige. Vid olika museum gjordes också efterforskningar men med negativt resultat. Varbergs museum visar sig dock sitta inne med de flesta tillgängliga uppgifter och beskrivningar av både mans- och kvinnodräkter från dessa båda socknar.

Sommaren 1962 överläts åt hembygdsföreningens ordf. Linnéa Bengtsson, Alfshög att fullfölja forskningen och om möjligt föra saken till sin fullbordan. Med bistånd av intendent Bengt-Arne Persson på Varbergs museum företogs nu ett ingående forskningsarbete i museets arkiv. Där fanns rikhaltiga och detaljerade uppgifter om hur kvinnorna i Vessige och Alfshög gått klädda i forna tider både till vardags och till högtid, både allmoge och de s.k. högre stånds personerna. Givetvis har många detaljer i klädedräkten varit gemensamma för kvinnorna på båda sidor om Ätran. Man hade tillgång till samma sorts material, ull, lin och bomull, när man satte upp sina vävar, hade man tillgång till samma vävteknik: rosengång, munkabälte, korskypert, vanlig kypert och tuskaft. Men när det gällde utnyttjandet av färger och mönster föreligger stor variation. Varje väverska satte väl en ära i att komma med "något nytt" låta sin fantasi spela. Hitta på nya mönstringar, leka fram mönster och krus som ingen annan kommit på och har roligt för sig själv i sin väv med sina trådar och axlar. Vävstolen i hemmet undanröjde alla fritidsproblem, men gav också vila och glädje när livet var som det skulle, den var deras tillflykt och tröst när tillvaron var svår och tung. Och allt detta satte spår i arbetet de gjorde. Man får veta mycket om forna tiders kvinnor genom att betrakta det arbete de gjorde i lung och ro studera hur de använde sina mönster och överför allt i färger. En vävstol är en liten värld alldeles för sig själv och inte lik någonting annat på denna jorden. Alltnog timmarna i arkivet voro en upplevelse, snokande i museet.

Minutiöst ordnade kistor likaså. Där fanns åtskilligt, bl.a. ett brudförkläde i äkta silke, svart och vinrött, lätt som spindelväv, svalt och fint att ta i som en skugga, samt en damstväst, eller livstycke som det heter, i rött och grönt, hoppets och glädjens färger. skrivarens gamla ögon hade gille en stund, det var inte bara det fina livstycket man såg utan även den ranka, midjesmala som burit det men tydligen inte fått förmånen att slita ut det. Gick hon måne någon gång någon sommarkväll någon stig utmed Åtran klädd i sitt fina livstycke, nervöst fingrande på sitt trille kors i väntan på någon? Eller stod hon på kyrkbacken någon gång, avundsjukt beskådad för sitt granna livstyckes skull? Vad vet man. Det finns intet slut på de syner man ser för sitt inre öga då man står och håller en gammal fin sak i sina händer. Vilka klenoder är det inte som dessa mäktiga fästningsmurar i Varberg beskydda!

Även den mest roliga och stimulerande sysselsättning måste en gång ha ett slut, och med portföljen full av anteckningar och sinnet fullt av intryck återvändande man hem för att ordna upp sitt rov.

De här införskaffade uppgifterna tillsammans med det material som Dr. Jansson tidigare samlat ligger nu till grund för de sockendräkter för Vessige och Alfshög vilkas tillblivelse nu är ett glädjande faktum. Det gällde att ur mängden av uppgifter utkristallisera vad som kan anses ha varit mest typiskt för de båda socknarna. Det visade sig då att man på Vessigesidan sysslat med glada, klara färger, rött och blått och vitt, rosa och gult, medan man på Alfshögssidan hade mera dämpade tongångar, hur det nu kan komma sig: jordbrunt, buteljgrönt, mörkgrönt, mörkblått, rött samt något lite gult. Detta med färgerna är givetvis taget i stora drag, men det blev betydelsefullt vid utformandet av de sockendräkter, som här i bygden komma att bäras som ett arv från gångna tiders kvinnor. Kvinnorna i Vessige kom att få bära det s.k. Bjerromeförklädet, där rosengången drar fram i lekfulla ränder i rosa, mörkblått och vitt på blå botten. Livstycket är klarrött och kjolen blå. Som huvudbonad kommer de att bära en silkebroderad svart liten skålla, trivsamt kokett med sin knypplade linnespets. Förebilden till densamma fanns omsorsfullt bevarad i en byrålåda hos en gammal dam i Vessige.

Kvinnorna i Alfshögsdräkten komma däremot att bära helt andra färger: kjolen grön, livstycket jordbrun med munkabältersänder i rött, mörkgrönt och gråblått. Förklädet är en tämligen svåråtkomlig röd färg med ränder i mörkblått och vitt. Förebilden till detsamma fanns väl bevarad hos en av Hembygdsföreningens medlemmar. Skållan är efter ett gammalt exemplar som finns på Nordiska museet, svart siden med rikliga broderier av silke i klara färger. Linet är knypplad spets eller tyll. Till båda dräkterna hör svarta skor med tunga mässingspännen.

Något mycket gjäddade är att inte mindre än åtta stycken representativa herrar i bygden ha visat sitt stora intresse för dess sockendräkter därigenom att de för sin del önska bära västar i samma tyg som kvinnodräktens livstycken. Givetvis blir detta ett mycket förnämligt plagg och även stiltigt, och eftersom vi ha en silversmed alldeles inpå knutarna åt Ljungbyhållet, Fru Turild Jönsson på Stavbäck, så kommer det inte att vålla några svårigheter att få handsmidda knappar, soljor eller spännen i tenn eller silver till dessa västar och dräkter för den som så önskar. Mången har kanske i sina gömmor

gammalt arvegods i form av knappar, klavar, spännen eller broscher, och det kan ju vara tacksamt att låta det komma till heders igen. Förebilder till dylika ting finnas f. ö. på museerna. I detta stora arbete skulle vi ha stått oss slätt, om inte ovärderlig hjälp och rådgivning givits oss från sakkunnigt håll. Intendent Bengt-Arne Persson på Varbergs museum samt chefen för Halländska Hemslöjden, fröken Brita Johansson, Halmstad ha välvilligt delat med sig av sin sakkunskap och givit oss erforderligt stöd i vår strävan att i förnyad form återge Vessige och Alfshög något av det gamla arvet från gångna tider.

Samhörighet med människor skapar man inte genom kläder. Så kan man se saken om man vill. Men man kan också se den på ett annat sätt. Det beror inte så mycket på ögonen som på sinnelaget. Vi kan streta ut över jorden så långt vi vill med vårt liv och vår gärning, vi kan finna samhörighet av olika slag vart vi än kommer, eller också finner vi den inte alls. Men en sak kan vi aldrig springa ifrån: Våra rötter och den bygd där de ha sitt fäste. Ingen samhörighet är lik den som kan växa fram mellan människor, som ha sitt släktes rötter i samma bygd. Mycket binder dem samman fast det ofta hotar att dränkas av den moderna tidens alla bullrande läten, och påträngande intressen. Vad är det som gör att kvinnor på så många håll i vår tid börja leta i kistor och bortglömda lådor, plocka fram gamla ting ur vråna och ställa fullt synliga, kosta tid och kraft på att samla ihop gammalt arvegods till utställningar och med stolthet visa det för andra, forska och snoka och leta i timmar efter en liten klut från farmors mors dynvar för att få fatt i randningen? Varför vänder männen ut och in på gamla chiffonierlådor om inte för att få fatt i gamla handlingar och byakartor. Vad leta de efter alla? Är det inte den borttappade tråden från det förgångna som de vill ha tag i för att knyta ihop med det närvarande? Är det inte lite trygghet av annan sort, av en finare sort än vår tids trygghet som heter statsbidrag och ATP.

Så kan en sockendräkt också få sitt berättigande. Bli en symbol för den gemenskap som vi lite var är i behov av och längtar efter. Samhörighet med det förgångna och med varandra. Och därför sitter vi nu här, ett 30-tal kvinnfolk och knåpar och syr på våra plagg och ser fram mot den dag då vi får göra oss fina i dem. Så ha många gjort i många socknar i Halland. Det är en tillåten och berättigad glädje och sysselsättning. Hemslöjden i Halmstad ritar, väver och skaffar oss material av bästa sort, och nu kommer det bara an på vår flit när vi får vårt arbete färdigt.

Men fastän våra dräkter blev så olika, så tyckte vi ändå att om det var möjligt, så skulle det kanske vara roligt att där fanns någonting som kunde vara gemensamt. Här kom fröken Brita Johansson, Hemslöjden, oss till stor hjälp. En av hembygdsföreningens medlemmar hade i sitt förvar ett gammalt vackert förkläde, som skilde sig från alla de andra i bygden, med sina ljusa lätta färger och sin enkla tuskafsteknik. Just detta förkläde föreslogs av fröken Johansson som det plagg, vilket med fördel kunde bäras till både Vessige- och Alfshösgräddan. Det har vit botten och färger och kommer en osökt att tänka på den stilla, blomsterbuketten i en vanlig sommardag över Ätran.

Linéa Bengtsson

Några personer berättar vad de minns om Alfshögsdräkten.

Tyg till kjolar och förkläden: vävdes med ullgarn till inslag och linga till varp i 4-skaft. På tyg till kjol vävde man ofta en framvåd, där förklädet skylde kjolen, av sämre tyg och av annan färg, (raffel). Nedre kanten av kjolen vävdes även framtill av det bästa garnet.

Vid sorg, konfirmation och nattvardsgång: vit huvudduk, vit halsduk, vitt förkläde med långa breda band och breda fållar.

Så småningom lade de äldre bort denna dräkt vid nattvardsgångarna. Konfirmanderna behöllo den längre. I Alfshög höll sig denna sed till omkr. 1870. Man lade ej bort allt på en gång, först lades den vita huvudduken bort, sedan halsduken och sist förklädet.

Huvudbonadens utveckling: först hätta, sedan vit duk, därpå svart duk, sedan kom en tid då man gick barhuvad, sedan hatt.

Mansdräkt: Hög ullhatt eller röd toppmössa.

Väst utan ärmor, randig på längden, mörk botten med smala ränder i gult, grönt och rött. Likadan både framtill och på ryggen. Rock: livrock, kort skört, satt åt i livet, mycket veck där.

Alfshög (medd f 1867 i Vessige) VMA 3144:5

Vitt förkläde användes vid nattvardsgång och sorg: vit fransduk begagnades på huvudet vid konfirmation. Vid sorg hade man vita förkläden med mycket breda band och fållar, de senare voro så breda, att de nästan gingo ihop på mitten så att förklädet blev så gott som dubbelt.

Mössa: vid högtider hade man broderad mössa, eljest svart, slät.

Kamrock kallades även skörtrock: av tjockt tyg och användes som vinterrock. Den var lång, åtsittande med sömmar över höfterna och var försedd med stora slag.

Livrock: var bästa högtidsrock och kallades också brudgummarock. Den liknar bonjouren, var försedd med tre sömmar i ryggen, satt hårt om livet, hade långa skört.

Kappschong: liknade ulster, hade breda slag och bred krage, den hade fast skärp med knäppe i ryggen. (Alfshög och Vessige)

Långtröja var en lång tröja av vadmal, åtsittande och försedd med långa ärmor (Alfshög).

Skört: utstående snibbar i ryggen på livet.

Kåpa: en vid, rynkad krage av tjockt vadmal, utan ärmor. Motsvarar regnkappa. Somliga voro rutiga, en del vadderade. (Alfshög).

Huva: liknade bahytt, ibland av plysch, ibland av satin, knep åt i nacken. Knöts eller knäpptes under hakan. Nedtill försedd med krage som låg över axlarna. "Baselik" var en sorts huva som var lättare och var av finare kläde. Den slutade framtill i långa snibbar, som ibland voro försedda med tofsar

och ibland broderade. Dessa snibbar slängdes bakåt över axeln eller knötos de.

Halvärmar: grå eller bruna korta koftor med halvlånga ärmar. Ibland när de gingo till kyrkan i bara armar hade de halvärmar på linne.

Riggartyg: var ett glatt, styvt, segt tyg, användes till klädningar och även som möbeltyg.

"Slumkoftor" ansågs som något mycket fint. De voro av kåde eller sammet och hade frans nertill. Ibland hade man ej frans utan i stället sidenband nertill och rosetter vid sidorna. Understundom var de sprund i ryggen.

"två brudetta lärftskläde": troligen broderade huvuddukar.

"blårandigt förkläde med breda wårner": troligen vävd bård.

Alfshög (medd född 1837 i Ljungby) VMA 3144:6

Vid sorg: vit huvudduk, vit halsduk, vitt förkläde. Medd hade en svampdosa av silver (otydl stpl) märkt N L A D (Neta Lovisa Abrahamsdotter) en silkeschal: svart botten, grönt och rött blomstermönster, frans, samt en ylleschal: rödbrun botten, blomstermotiv, i gult grönt, blått och ljusrött.

Alfshög (medd född 1846 i Kungsäter)

Kvinnodräkt: mössa eller pannkläde, vit särk med långa ärmar, vit väst, axelschal.

Mansdräkt: vid rock, knäbyxor av skinn, vita eller gula, med spännen vid knäna, vita strumpor.

Bruden hade vit huvudduk. Vid sorg, konfirmation och nattvardsgång: vit huvudduk och vitt förkläde.

Alfshög (medd ålder ej meddelad)

Hätta: svart, av siden, broderad, nackros och lin.

Liv med skört, förkläde.

Alfshög (manlig medd född 18652)

Mansdräkt: röd pickelhätta med tofs, livrock, knäbyxor av skinn, fårskinnspäls. Det var finast med vassa näsor på träskorna. Senare hade männen låga, blå mössor av kläde med blank skärm samt mångfärgad, tjock ylleschal om halsen.

Kvinnorna hade kråkor, rynkade framtill.

Brudgummen hade på bröllopsdagen en väst av svart siden. Annandagen hade han en blommig väst i samma färger som halsduken. Brudparet skulle ha olika kläder varje dag under de åtta dar som bröllopet varade.

Alfshög (medd f 1876) VMA 3144:3

Hon hade hört berättas, att hennes mormor (f. 1814) vid djup sorg hade en svart kjol över huvudet. Linningen vid livet på kjolen knäpptes om huvudet, så att bara ansiktet snytes, kjolen hängde sen ner över axlarna.

Mansdräkt: knäbyxor av vitt skinn, spännen vid knäna, vita strumpor,

träskor.

Kvinnodräkt: styv, svart hätta, snörat randigt liv, vid kjol, vita strumpor, träskor.

Vid sorg: vit klut på huvudet, vitt halskade och vitt förkläde.

Alfshög (medd f 1870)

Kvinnodräkt: Vit hätta, (troligen brudmössa). Randigt liv med blaggarnsfoder i. Kjol av "stoff"-tyg eller "verkenskjol". Vita strumpor, om vintern av ull om sommaren av bomull. Träskor.

Mansdräkt: Knäbyxor av skinn med spännen vid knäna. Vita strumpor. Träskor

Ex: ett gammalt vackert förkläde av bomull, randigt på längden, mörkblå botten med breda röda ränder och smala vita och gröna ränder samt en schal av silke, grön och röd, med frans. Gammal.

Alfshög (medd för 1854)

VMA 3144:4

Kvinnodräkt: hätta, svart, styv, av siden, med vitt lin av tyll. Vid högtidliga tillfällen hade man broderade mössor.

Liv: kort, åtsittande, med skört, snörades med röda snören, trädnål av silver.

Särk: höghalsad, vit, med långa ärmar med handlinning. Opplöt kallades överdelen, den var av lärft (tågorna). Nerdel kallades nedre delen, den var av ruskgarn (blånegarn).

Axelschal: av silken, blommig; de fattigare hade schal av bomull. Senare användes halskläde under klänningen, det fästes med spänne eller klavanål.

Kjol: blå eller buteljgrön vid högtider. I vardagslag randig, mörk botten och smårandig i olika färger.

Förkläde: av ylle eller bomull, dels enfärgade med vävd olikfärgad bård nederst, dels enfärgade med vävd olikfärgad bård nederst, dels bredrandiga, på längden, olika färger.

Strumpor: av ull, vita och blå, även förekom vita strumpor med röd eller grön kil.

Strumpor: var sockar utan fötter, ungefär som damaster.

Träskor eller skor.

Till Vessigedräkten användes också livstykke (väst) av en mycket vacker ylledamast, en milt ljusgrön botten med tegelröda blommönster. Ett livstykke av denna sort finnes på Halmstad museum och är skänkt dit av Fru Karin Arnås, född Nilsson i Vessige.

Till en gammal Vessigedräkt användes också randig väst, vävd av handspunnet ylle. Botten var klart mörkröd i botten med smal ränder i vitt, blått, ljusrött, gult och grönt.

Fru Karin Arnås vävde sådant tyg. Hon hade fått mönstret från gammal vessigedräkt.

Doktor Bror Jansson har ett tygprov av vardera, både damastprov och prov på det röda västtyget.

*Kvinnodräkt från Vessige- Alfshög
av Marta Hellman.*

Vessige och Alfshögs kvinnor använde i stort sett samma dräkt. Förmögnare människor eller s. k. ståndspersoner använde stundom livstycken av damast eller brokad. Även skällor av brokad användes. Likaså förekom brudförkläden av tunn silkesdamast. Ett sådant finns i en kista på Varbergs museum. Det är vävt i svart och vinrött. Undertecknad såg det den 29 juni 1962 vid besök på museet.

Marta Hellman har en mössa från Alfshög av svart siden, broderad med plattsöm och kedjesöm i rött, gammalrosa, grönt och gult. Linet är tyllbroderi och nackrosetten är svart siden med långt nedhängande band.

Västen är av ylle, korskypert, rött med smala, smala ränder i grönt, gult, vitt och blått. Snöres ihop med röda snören, trädnål av silver.

Schal av silke i blått och brunt med frans. Schalarna voro marknadsvoror och kunde variera mycket. Mössorna voro också marknadsvoror och kunde därför vara ganska lika i flera socknar.

Särk av linne med långa ärmar. Denna kunde vara helt slät, men förekom ofta broderad på den lilla uppstående halslinningen, på axelpartiet, på bröstvecket och på hand linningarna. Dessa broderien kunde antingen vara sydda med vitt eller också var det hallandssöm i gammalrosa. (Marta Hellman har en sådan särk i sin ägo).

Kjol vackert mörkblå av ylle. Kjolen kunde dock variera i färg och var svart eller buteljgrön.

Förkläde randat på längden i rosa, blått och vitt, rynkad vid linningen.

Till Vessige-Alfshögsdräkten bars också, väst av röd ylledamast, fodrad med kyptrat linne. Schal av silke med vattrade ränder, brun med blomstermotiv.

I Vessige och Alfshög användes vit brukhätta broderat med grönt samt grön nackros.

Hätta. I vardagslags användes vit tresnibb av linne, broderad på snibben med motiv i Hallandssöm i gammalrosa. Snibben knöts i nacken medan det broderade hörnet hängde över kanten.

Skor svarta med breda tunga mässingsspännen.

I Fågelboet finns livstycken från Vessige. Nr 21733 och 21977 samt förkläde nr 21980.

Dessutom finns där mansdräkt.

Västar nr 21731 och 21732

Mansbyxor " 21736

Skinnsbyxor " 21738

Rockar " 21742 och 21743

Den 14 juli 1929 sände fröken Karin Nilsson (född i Vessige) från Göteborg till Hallands museum i Halmstad (Doktor Selvén) 2 stycken bruddräkter från Vessige, så de ska finnas där.

Varbergs museum sände den 3 april 1958 till Bror Jansson beskrivning av dräkt från Vessige - Alfshög. Munret var 3127.

Fullständig beskrivning av mansdräkten finns på Varbergs museum.

ALFSHÖG

Skålla: svart eller brokigt siden, vitt lin, svart nackros.

Liv: svart eller randigt, röda snören, trädmål av silver.

Schal: av silke.

Särk: av linne, lång ärm.

Kjol: grön tuskaft, linnevarp, ylleinslag.

Förkläde: randigt på längden, vid högtid vitt.

Strumpor: svart ylle, med vita tår.

Alfshögsdräkten hade broderier i vitt på *särken* framtill på bröstet samt vid handlinningarna.

Kjolen kunde variera och vara svart, blå, grön eller randig.

Förklädet kunde även vara randigt på tvären i alla färger.

Strumporna kunde vara vita eller randiga i vitt, rött, gult, svart och grönt.

De vita hade röd eller grön kil, berättar Elvira Lundal.

Tyget till *förklädena* vävdes ofta med lingarn till varp och ylle till inslag.

Av Doktor Arne Persson, Varbergs museum, godkänt förslag till sockendräkter (kvinnodräkter) för Vessige och Alfshög.

VESSIGE-dräkten

- Skålla:** svart eller blå, broderad i färger som harmoniera med dräkten i övrigt. Lin av broderad tyll (ev. knypplad spets) vitt. Nackros med nedhängande band.
- Väst:** djuprött ylle med smala ränder i vitt, blått, grönt och gult. Snöres ihop framtill med röda snören och trädmålar av silver.
- Kjol:** av ylle, vackert blå, ej för mörk, rynkad i midjan.
- Förkläde:** randat på längden, rosengång, flera nyanser blått, rosa och vitt.
- Särk:** vitt, fint linne, broderad i gammalrosa Hallandssöm på den uppstående halslinningen, axlarna, bröstvecket och handlinningarna. (modell hos Marta Hellman, Falkenberg)
- Tresnibb:** vitt, vint linne, broderad i Hallandssöm på snibben. Kan ha fin spets i kanten.
- Strumpor:** svarta eller blå. Svarta skor med spännen av mässing.

ALFSHÖGS-dräkten

- Skålla:** svart eller grönt siden, broderad i färger som harmoniera med dräkten i övrigt. Nackros. Lin av broderad tyll (ev. knypplad spets)
- Livstykke:** mörkbrun med klara ränder i tegelrött, vitt och grönt i munkabälte, ränderna på längden. Ylle. Snöres ihop framtill med röda snören och trädnålar av silver.
- Kjol:** varmt djupröd (som engelskt eller venetianskt rött) av ylle. (ev. buteljgrön)
- Förkläde:** randigt på längden i alla färger. Ylle.
- Särk:** vitt fint linne, broderad på halslinning, axlar, bröstlapp och handlinningar i vitt.
- Strumpor:** svarta om vintern, annars även vita med röd eller grön kil, strumporna kunna även vara randiga i vitt, rött, gult, grönt och svart.
- Skor:** svarta med breda, tunga mässingsspännen.

Linéa Bengtysson, Alfshög

Uppteckningar om dräktskicket i Halland.

I F G H 1454 Alfshög sn.

Maria

Hätta svart av siden broderad nackros och lin.

Liv med skört

Förkläde randigt

Mansdräkt röd pickelhätta med tofs

Hellberg född 1862

Livrock

Knäbyxor av skinn

Fårskinnspäls

Träskor det var finast med vassa näsor på träskorna.

Senare hade männen låga blå mössor av kläde med blank skärm samt mångfärgad, tjock ylleschal om halsen.

Kvinnorna hade kråkor rynkade framtill.

Kajsa Olsson född i Kungsäter

Kvinnodräkt: mössa eller panneklä.

Vit särk med långa ärmar

Mansdräkt: vid rock.

Knäbyxor av skinn vita eller gula med spänne vid knäna vita strumpor.

Bruden hade vit huvudduk. Vid sorg, konfirmation och nattvardsgång: vitt huvudduk och vitt förkläde.

Uppteckningar om dräktskicket i Halland

A F G H 1454 Alfshögs sn.

Neta Lovisa Abrahamsdotter, född 1837

Vid sorg vitt förkläde vit huvudduk, vit halsduk. Hon hade en svampdosa av silver, en silkeschal; svart botten, grönt och rött blomstermönster frans samt ylleschal rökbrun botten, blomstermotiv i gult, grönt, blått och ljusrött.

Bernadina Nilsson, född 1864

Mansdräkt: knäbyxor av vitt skinn, spännen på knäna, vita strumpor, träskor.

Kvinnodräkt: Tryv svart hätta, snörat randigt liv, vid kjol, vita strumpor och träskor.

Vid sorg vit klut på huvudet, vitt halskläde och vitt förkläde.

Augusta Magnusson, född 1870

Kvinnodräkt: vit hätta troligen brudmössa.

Randigt liv med blaggarnsfoder i.

Kjol av "stoff"-tyg eller verkenskjol.

Vita strumpor, om sammaren bomull, om vintern ull. Träskor.

Mansdräkt: Knäbyxor av skinn med spännen vid knäna. Vita strumpor. Träskor.

Hon hade ett gammalt, vackert förkläde av bomull, randigt på längden, mörkblå botten med breda ränder i rött och smala vita och gröna ränder samt en schal av silke grön röd med frans gammal.

Elvira Lundahl, född 1854

Kvinnodräkt: hätta svart styv av siden, med vitt lin av tyll. Vid högtidliga tillfällen hade man broderade mössor. Fru Lundahls mormor, fru Grundell broderade mössor och lin.

Liv: kort åtsittande, med skört snörades med röda snören, trädnål av silver.

Särk: höghalsaf vit med långa ärmar med handlinning. Opplöt kallades överdelen, den var av lärft (av tågorna). Nereden kallades nedre delen, den var av ruskegarn (blånegarn).

Axelschal: av silke blommig, de fattigaste hade schal av bomull senare användes halskläde under klädningen och fästes med ett spänne eller klavenål.

Kjol: blå eller buteljgrön vid högtider. I vardagslag randig kjol. Mörk botten och små-randig i olika färger.

Förkläde av ylle eller bomull dels enfärgade med vävd olikfärgad bård nederst, dels bredrandiga på ränder, olika färger.

Alfshögs kvinnodräkt

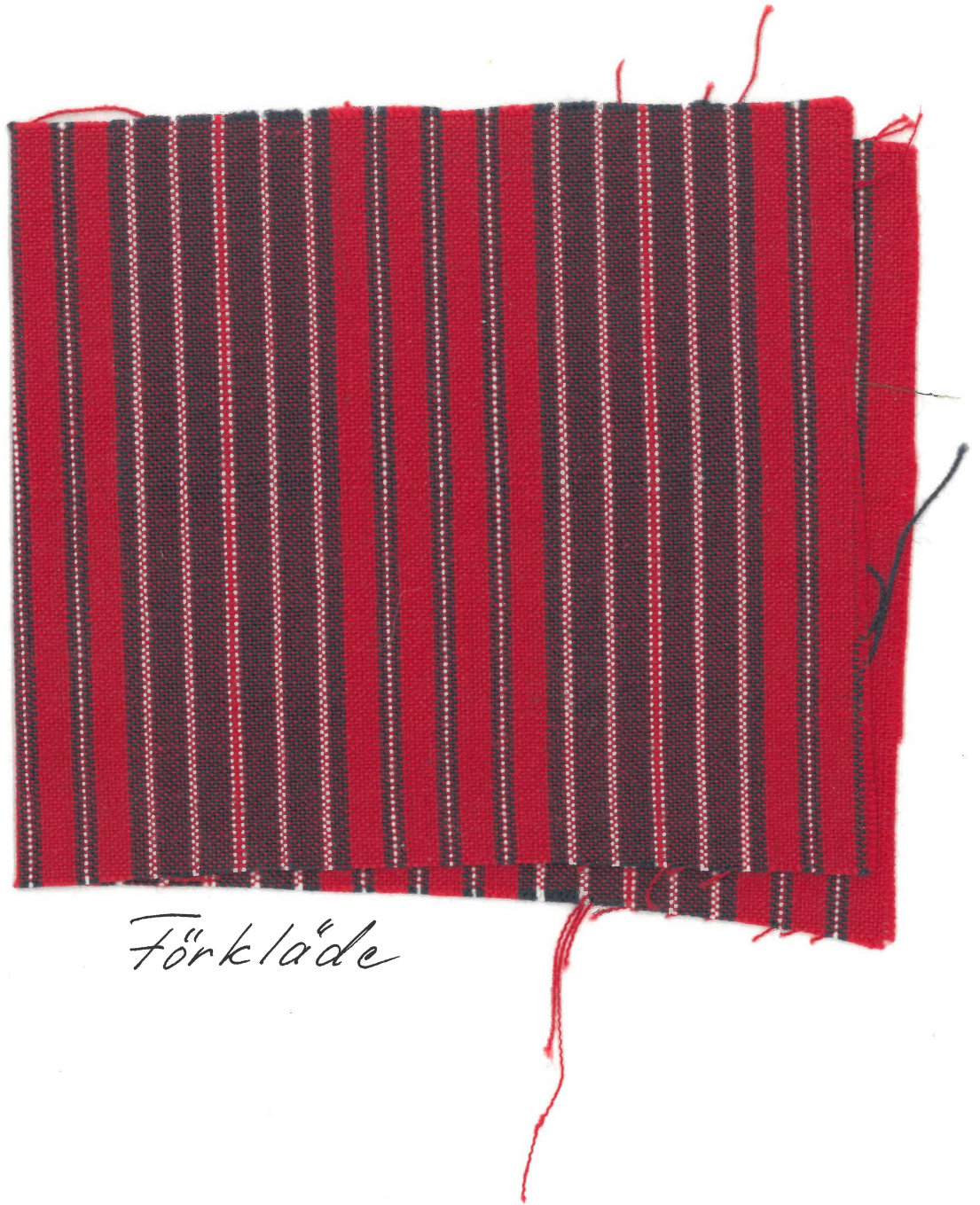

Livstycke

Kjol

Alfshögs kvinnodräkt

Förkläde

Kvinnodräkt från Alfshögs socken, Faurås härad

Dräkt Beskrivning	Falkenbergförlaga Härad, socken, Inventarienummer	Dräktmaterial	Vävnota-, mönsterritare
Överdelar			
Brearedsärken	NM 141 826	Linne	
Särk i linne med rynkor på axeln	VM 377 37	Linne	
Kjol			
Kjol i rött eller grönt ylletyg		Ylle	
Livstykke			
Livstykke mörkbrun med klara ränder i tegelrött, vitt, grönt och ljusblått i munkabälte, ränderna på längden. Ylle. Snöres ihop framtill med röda snören och trädnålar av siler. Bandkantat med rött band	Fågelboet, Vessige	Ylle	
Förkläde			
Förkläde i randigt bomullstyg. Rött, och vinrött		Bomull	
Huvudbonad			
Bindmössa Hänvisas till andra hättor och lin i Vessige kvinnodräktspärm.	NM 1978	Siden	

Överdel
Alfshög sn, Faurås hd

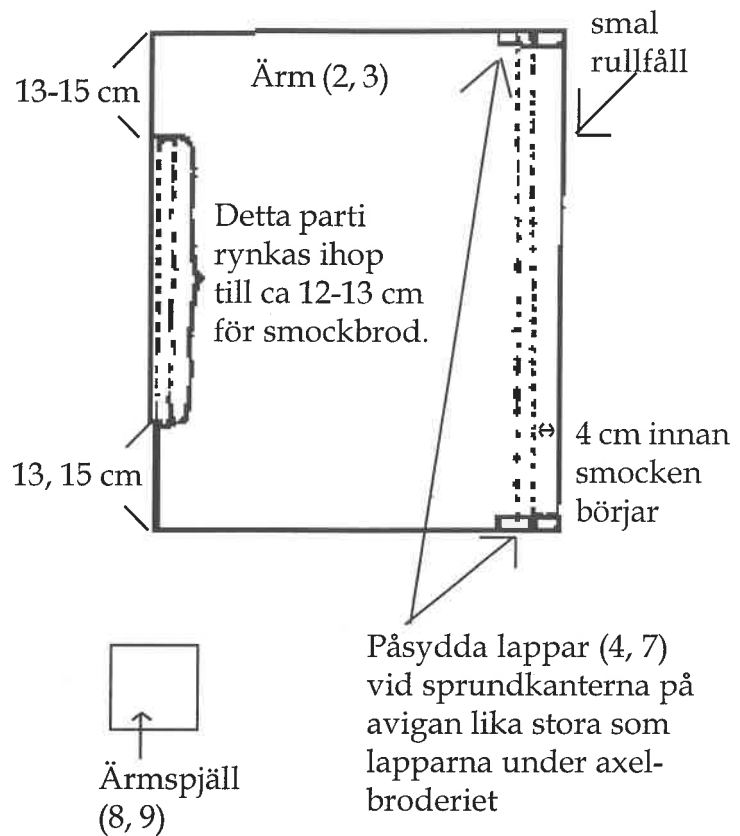
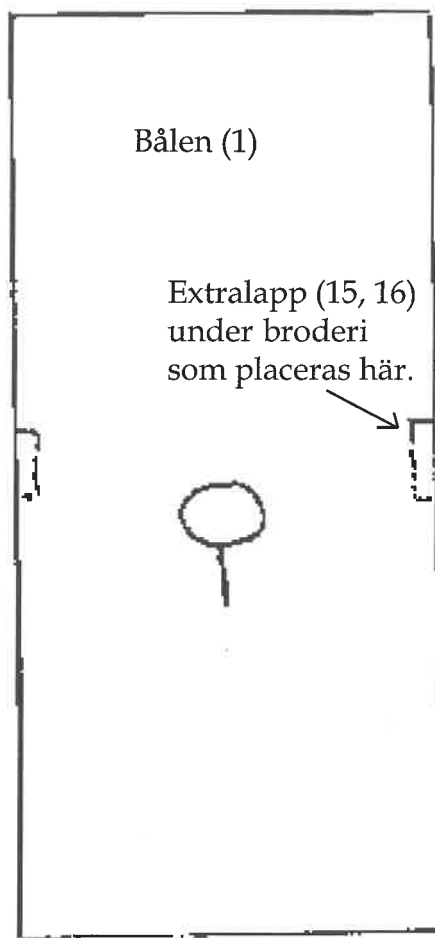

Särk från Breared

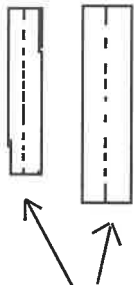
Överdel
VM 37737
Med rynkor på axel
Vessige sn Årstad hd

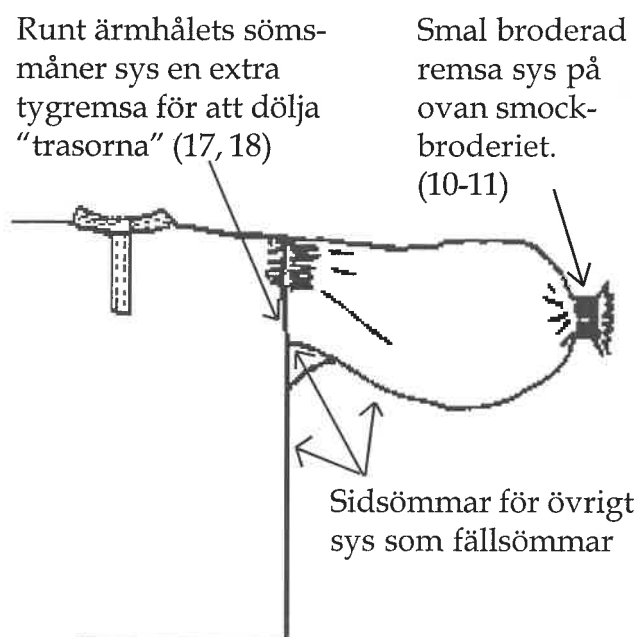
Breareds särk med smocksöm (18 bitar komplett)

Halsremsa (12) Viks på mitten (längden) och broderas övre halvan innan den sys fast.

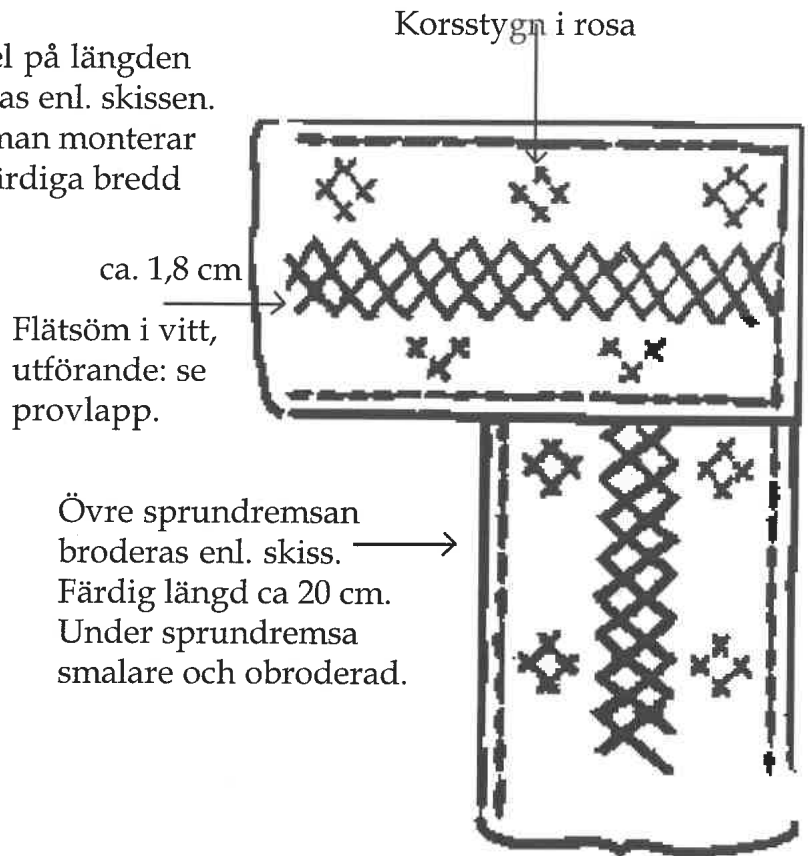
Remsor som kantar sprundet framtill. Den bredare, som kommer att ligga över broderas på den halva som kommer att synas. (Båda viks på mitten se linjen på skissen!) Den smala remsan döljs av den andra. (13, 14)

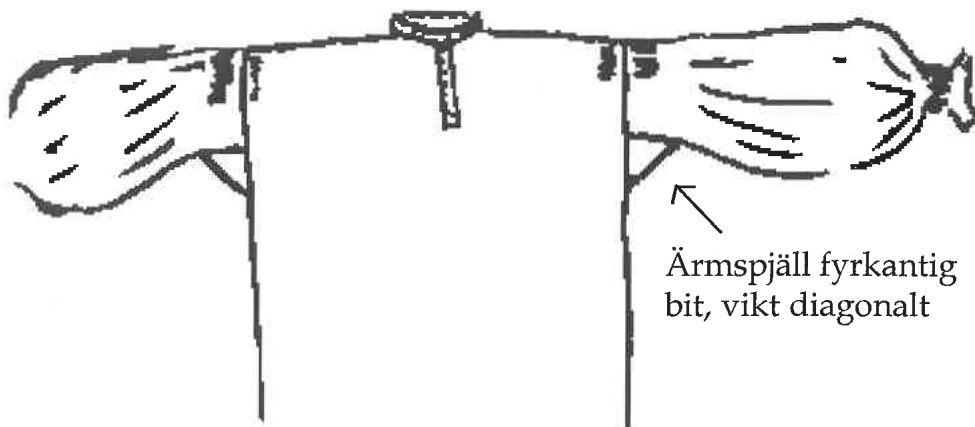
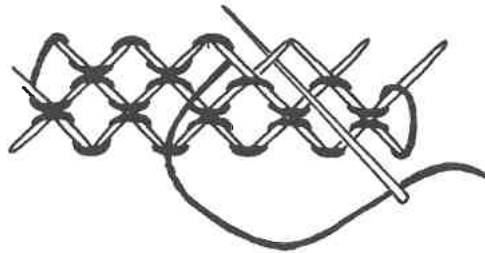
Breareds smocksärk

Överdel med smockbroderier

Halsremsan viks dubbel på längden och övre halvan broderas enl. skissen. Enklast brodera innan man monterar fast den. Halskantens färdiga bredd ca 1,8 cm.

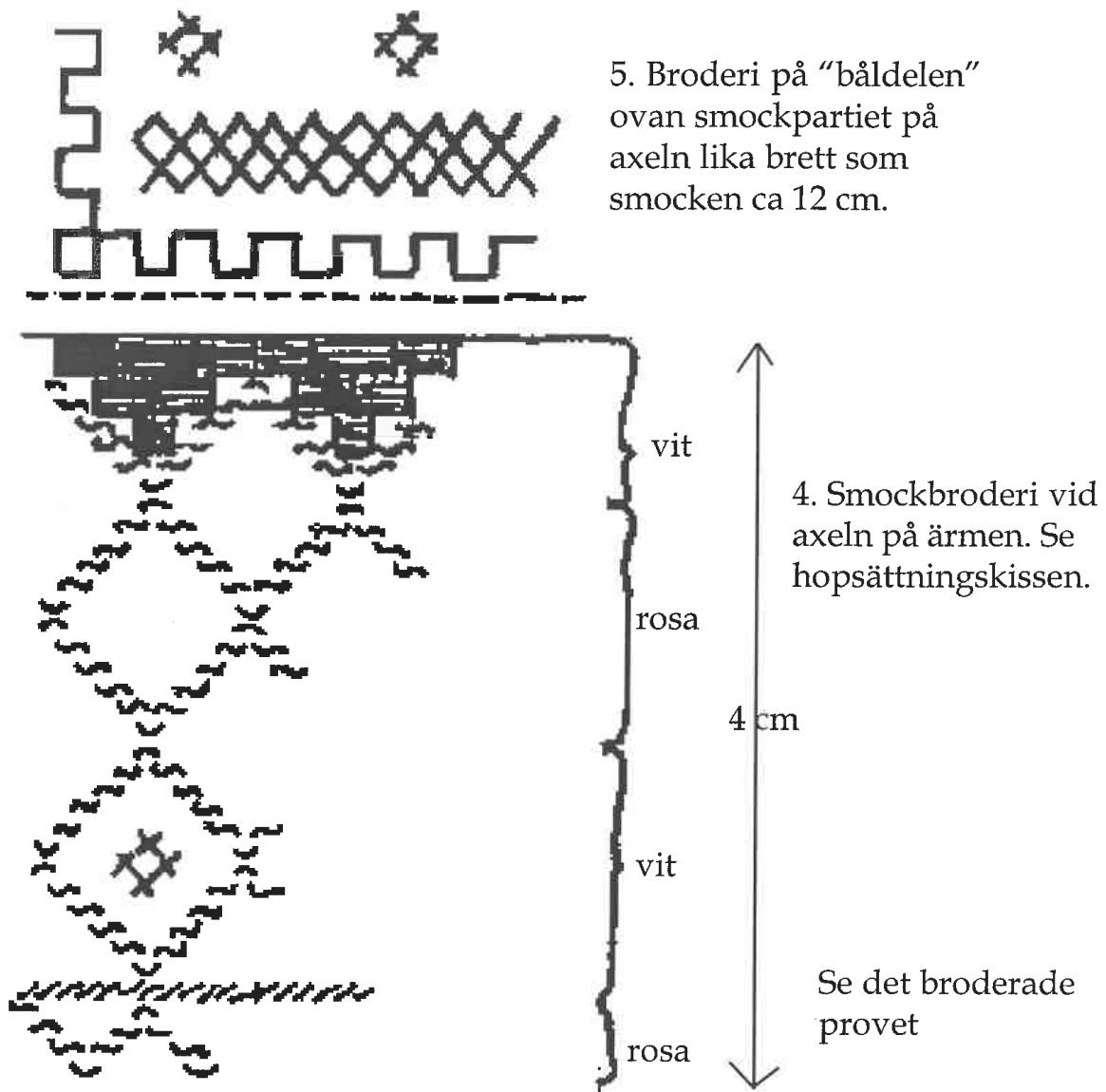

Prov på hur flätsömmen sys. Sys i enbart vitt på överdelen.

Överdelen sys ihop med fällsömmar. Ärmarnas smockbroderier, utföres innan de sys ihop med bålen. Extra remsa är sydd runt ärmhålens sömsmånar så att ej trasorna kryper fram.

Breareds smocksärk

När man skall brodera smocksöm börjar man att dra rynktrådar så att rynkor bildas att sedan brodera i.

Broderingen underlättas av flera rynktrådar.

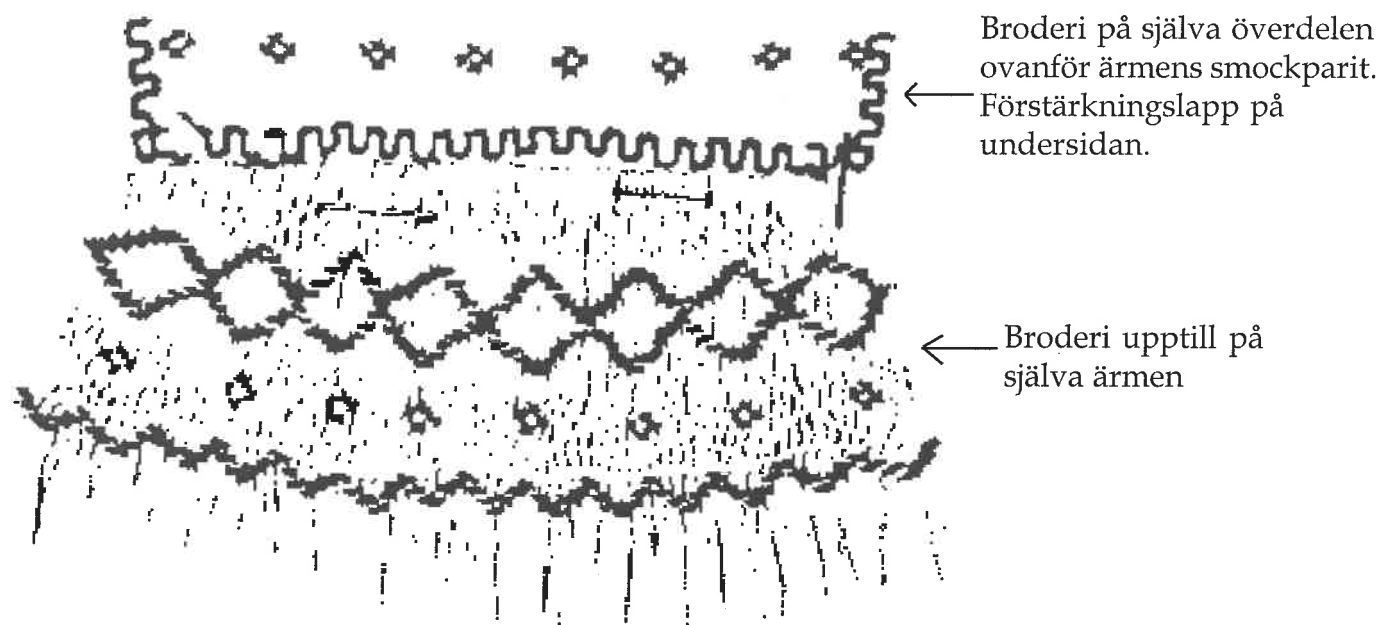
Det är viktigt att stygnen i de olika rynktrådarna kommer mitt över varandra.

Enklast är att köpa en bit stramalj med 2-3 mm mellanrum mellan hålen. Nåla fast den över partiet som ska rynkas och pricka linjer med hård blyertspenna. Tag bort stramaljen och träckla med stark tråd efter prickmarkeringarna.

Trådarna kan sitta kvar sedan överdelen är färdig.

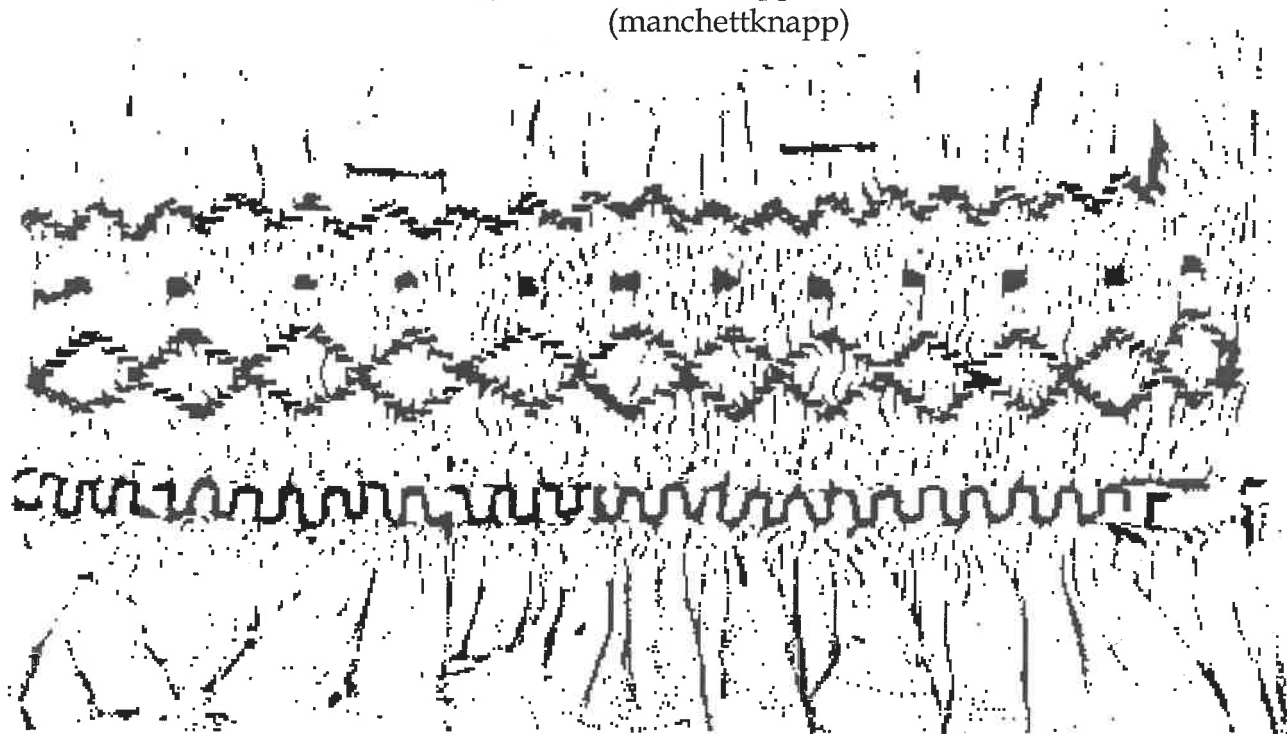
Breareds smocksärk

Överdel med smockbroderier

OBS! ärmen är till formatet bredare än den är lång.
Upptill på ärmen lämnas ca 13 cm orynkat tyg på var sida om
broderiet.
Extra remsa sydd runt ärmhålets sömsmåner.

Broderiet kring handleden.
OBS knapphålen för länkknapp i silver.
(manchettknapp)

Överdel
VM 37737
Med rynkor på axel
Vessige sn Årstad hd

Överdel

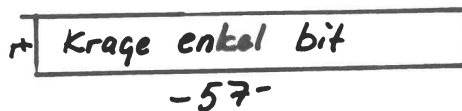
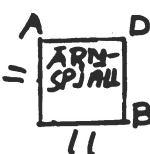
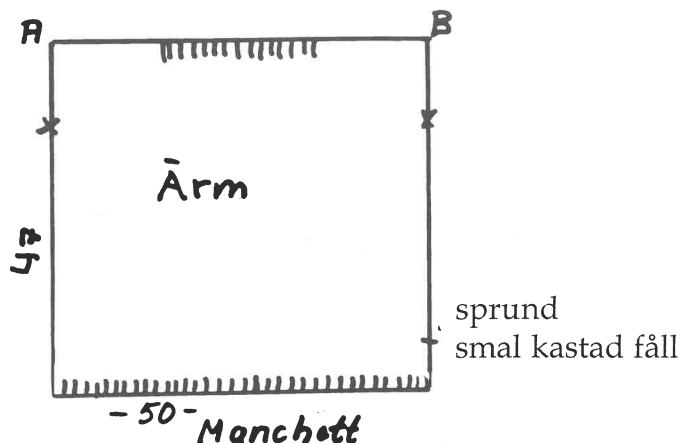
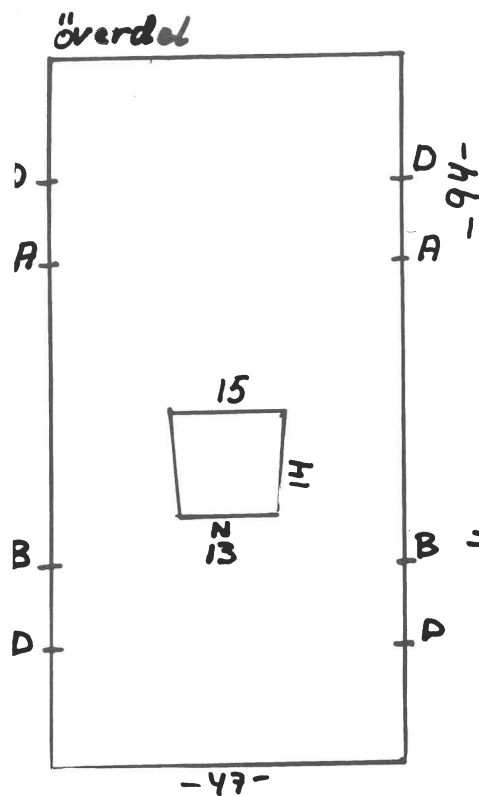
VM 37737

Utan rynkor på axel
Vessige sn Årstad hd

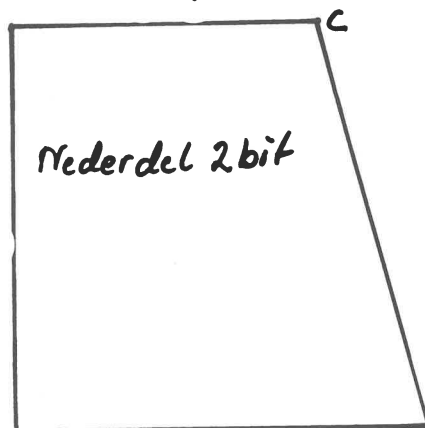

Särk
Vessige sn Årstads hd

Skala 1:10

smal fäll kastad ner. Kragen sys på från utsidan med prick-stickning. Kastas sedan från avigsidan.

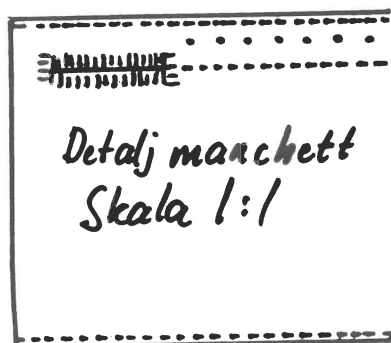

Underdelen är ursprungligen en fyrkantig bit. Kilen klipps ut och vänds upp och ner.

Nederdelen 11 tr per cm grovt linne
Överdelen 19 tr per cm "

Hopsydd med fällsömmar.

Överdel och nederdel hopsydda var för sig och sedan kastade var för sig och sedan kastade ihop.

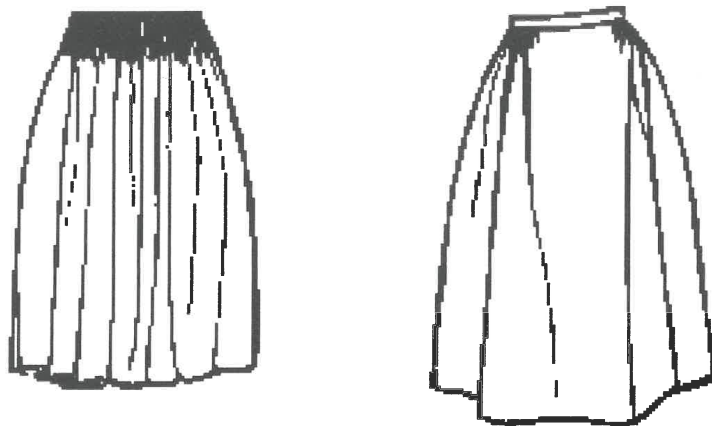
Ärmens veckning vid axeln
Skal 1:1

sydd i två trådar i väven med gammalrosa garn 1½ cm från halskanten.

Kjol

Alfshög sn, Faurås hd

Kjolen i grönt och rött ylletyg

Livstykke

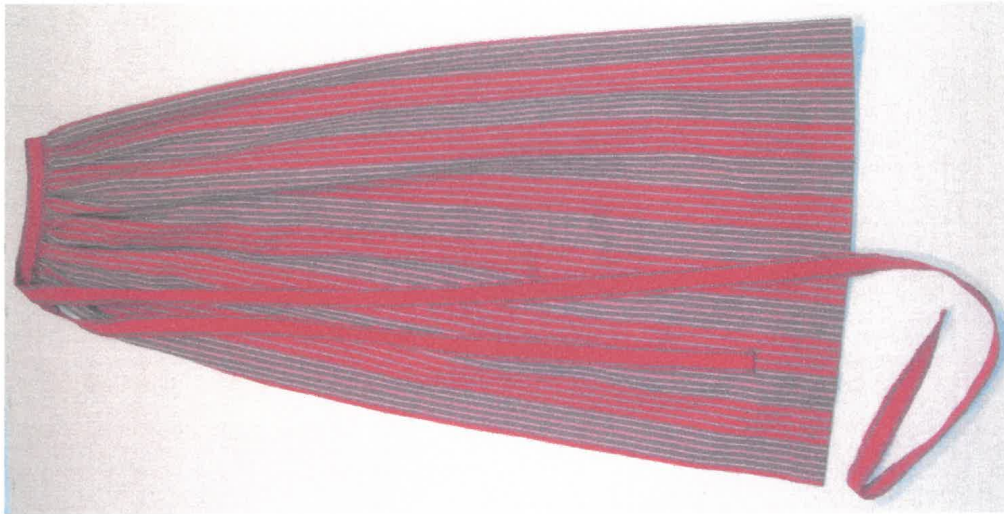
Alfshög sn, Faurås hd

Livstykke i munkabälte i brun bottenfärg och munkabältet i frägenerna ljusblått och rött. Kantad med rött ullband. Förlagan finns på Fågelboet i Vessige. Tillhör Varbergs museums samlingar.

Förkläde

Alfshög sn, Faurås hd

Förkläde, randigt i rött och vinrött. Bomull.

Huvudbonad

Alfshög sn, Faurås hd

Hättor finns ett antal. Gå till Vessige sn. så finns alla hättor och mönster där.

1. En i grönt siden från Vattsgård och finns i privat ägo.
2. Sedan finns det tre olika svart broderad med kedjestöm och chattersöm i siden.

3. En i svart bomull och originalet finns på Larsagården.

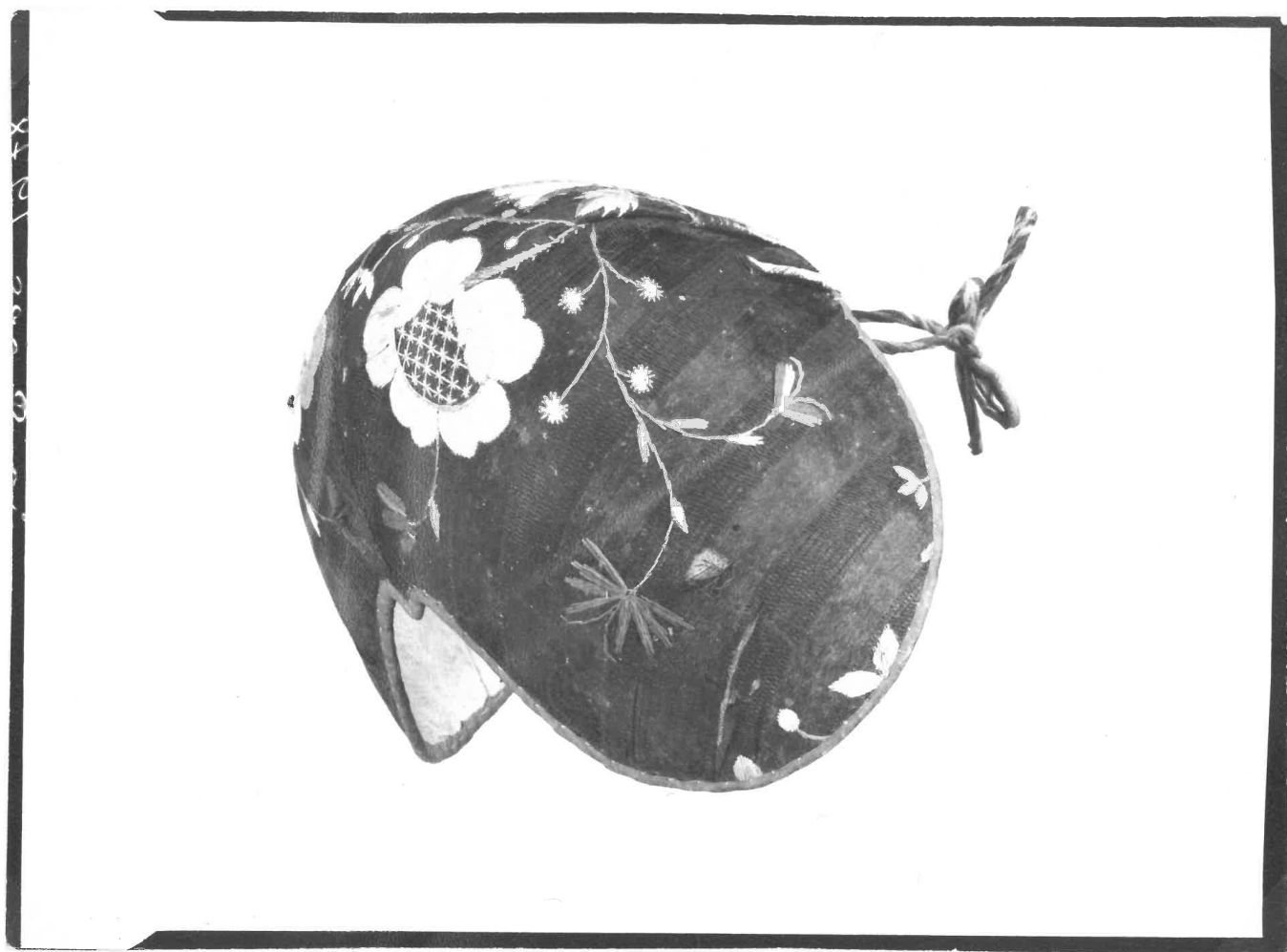
4. Bindmössa NM 1978 Mått fr. sidoflikarna till midsömmen: 18 cm

Mått fr. snibben mitt fram till nacken: 21 cm

Skuren i 2 stycken. Med styvnad. Av svart randigt siden, broderad med platt-stjälk, botten- och schttersöm med slike och lingarn i flera färger.

Kant av rödlila sidenband gående till dragskon i nacken, dragband av mönstervävt bomullsband, 1,5 cm brett.

Foder av vitt linnelärft.

Bindmössa NM 1978

1978

Halland

Årstads hd.

Bindmössa. ---

Vessige sn.

för kvinna

Mått fr. sidoflikarna till mittsörmen: 18 cm.

" " snibben mitt fram t.nacken: 21 "

Skuren i 2 stycken. Med styvnad. Av svart,
randigt siden, broderad med platt-stjälk,
botten- och schattérsöm med silke och lingarn
i flera färger. Kant av rödlila sidenband
gående till dragskon i nacken, dragband av
mönstervävt bomullsband, 1,5 cm.brett. Foder
av vitt linnelärft.

se f.ö.v. mönsterritningar.

K.H-es.

Bil.: "Denna dräkt är den fördom vanliga
vardagsdräkten -----".

Ink.en. fru E. Grundberg, f. Lindberg i Abild 1873.

**MÖNSTER 1 - TILL
LIVSTYCKE**

**TILL ALFSHÖGS BYGDEDRÄKT
FAURÅS HÄRAD
FR. VESSIGE SOCKEN,
ÅRSTADS HÄRAD
FR. FÅGELBOET INV NR 21733**

**SE ALFSHÖG, BILAGA 1
UTSKRIFT ANPASSAD
PDF TILL A 4 FORMAT**